

Методология за определяне на подпомагането по Еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура¹

С интервенцията се цели засилване на приноса на директните плащания за биологичното разнообразие в земеделските земи.

За изчисление на конкретните нива на подпомагане в България е използван модел, оценяващ пропуснатите ползи и направените допълнителни разходи за допустимите и изискуеми дейности. Методологията за изчисляване е в съответствие с Регламент(ЕС) 2021/2115.

Основните принципи при разработване на методологията за изчисляване на плащанията е идентифициране и остойностяване на допълнително направени разходи и пропуснатите ползи, произтичащи от поетите задължения, като се вземат предвид определените целеви стойности. Тези плащания се отпускат годишно за да покриват разходите за поддържане на екологична, зелена инфраструктура, както и за алтернативни приходи от пропуснати производствени ползи за земеделския стопанин.

Подходът за изчисляване на плащанията включва предвиденият способ за тяхното калкулиране, указан в член 31, параграф 7 (б), като плащания са за обезщетяване на активни земеделски стопани или групи от активни земеделски стопани за съвкупността или за част от направените допълнителни разходи и пропуснатите приходи в резултат на поетите задължения.

За определяне на ставките са използвани официални статистически източници на МЗ и НСИ, отнасящи се до производствени и икономически показатели, включени в методологията на изчисляване. При отсъствие на официални статистически данни са използвани експертни оценки и са събрани данни от научно-изследователски проучвания и други реферирани публикации. Ползвана е и базата данни от резултати от проекти събрана от Центъра за икономически изследвания в селското стопанство - САРА и от Института по аграрна икономика. Референтният период обхваща 3 последователни години 2018-2020, като с оглед на значителната динамика на икономическите променливи през последната 2021 година и до второто тримесечие на 2022 е направено допълнително преизчисление на цените на продукцията и на влаганите суровини и материали.

Еко схемата обхваща дейности, които са насочени за запазване на естествената среда, чрез борба с ерозията на почвата и предотвратява деградацията на почвите, борба с инвазивни и неспецифични за региона видове. Изграждането на екологична инфраструктура за защита естествения ландшафт има принос към специфичните цели на СП (смекчаване на изменението на климата, подобряване на качеството на водите, опазване на биоразнообразието, намаляване на употребата на пестициди). Прилагането на схемата надгражда изискванията на ДЗЕС 8 по отношение на особеностите на ландшафта, чрез подходящо управление на ландшафтните елементи, които водят до повишен екологичен принос.

Подпомагат се дейности за поддържане и запазване на естествения ландшафт, за повишаване на качеството и количеството на зелената инфраструктура в земеделските земи, което ще окаже положително въздействие върху биологичното разнообразие.

---

¹Преглед и обосновката са направени от проф. Светлана Александрова (УНСС), преизчисляване – доц. Божидар Иванов

Плащането е на хектар площ, на която е изградена екологична инфраструктура, ставката е компенсаторна съгласно член 31, параграф 7 (б) от Регламент(ЕС) 2021/2115 .

Показателите в методологията отразяват разходите, свързани със зелени изисквания, като изграждане и поддържане на естествената екологична среда и за биологичното разнообразие в земеделските земи.

В методологията изчисленията са направени на основата на следните показатели:

Пропуснати приходи от запазване на ландшафтни елементи при обработваеми земи - пропуснатите приходи за земеделския стопанин от земеделска дейност в резултат на поетите задължения за запазване на ландшафтните елементи.

Заплащане на труд на дневна база за подобна категория дейности - разходи за труд за поддържане на дървесната растителност (подрязване, почистване, косене и др.)

Необходимост от работна сила – брой човекодни, необходими за поддържане на естествената растителност на обработваеми площи.

Допълнителни разходи за поддържане на ландшафтни елементи – разходи за дейности за поддържане на целостта на терасите и на целостта на ландшафта.

Пропуснати приходи от запазване на ландшафтни елементи - пропуснатите приходи за земеделския стопанин от запазване на затревените площи.

Заплащане на труд на дневна база за подобна категория дейности - разходи за труд за поддържане на затревени площи.

Необходимост от работна сила -брой човекодни, необходими за поддържане на естествената тревиста и дървесна растителност.

Алгоритъмът за изчисляване на компенсаторното подпомагане е представен в Таблица 1.

Таблица 1. Алгоритъм за определяне на компенсаторно подпомагане по направление „Схеми за климата, околната среда и хуманното отношение към животните (Еко схеми)”, „Еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура“

Екосхема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура			
Пропуснати приходи и увеличени разходи			
Пропуснати приходи от запазване на ландшафтни елементи при обработваеми земи	1	лв/ха	1190,4
Заплащане на труд на дневна база за подобна категория дейности	2	лв/човекоден	51,00

Необходимост от работна сила	3	човекодни/ ха	10,00
Допълнителни разходи за поддържане на ландшафтни елементи	4	лв/ха	50,00
Компенсаторно плащане на хектар за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура при обработваеми земи	5=1+2*3+4	лв/ха	1750,40
	6=5/1,9558	евро/ха	894,98
Пропуснати приходи от запазване на ландшафтни елементи при затревени площи	6	лв/ха	133
Заплащане на труд на дневна база за подобна категория дейности	7	лв/ човекоден	51,00
Необходимост от работна сила	8	човекодни/ ха	10,00
Допълнителни разходи за поддържане на ландшафтни елементи	9	лв/ха	50,00
Компенсаторно плащане на хектар за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура при затревени площи	10=6+7*8+9	лв/ха	693,00
	11=10/1,9558	евро/ха	354,33
Пропуснати приходи от запазване на ландшафтни елементи при трайни насаждения	12	лв/ха	1496,25
Заплащане на труд на дневна база за подобна категория дейности	13	лв/човекоден	51,00
Необходимост от работна сила	14	човекодни/ ха	10,00
Допълнителни разходи за поддържане на ландшафтни елементи	15	лв/ха	50,00
Компенсаторно плащане на хектар за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура при трайни насаждения	16=12+13*14+15	лв/ха	2056,25
	17=16/1,9558	евро/ха	1051,36
Заплащане на труд на дневна база за подобна категория дейности	18	лв/човекоден	51,00
Необходимост от работна сила	19	човекодни/ ха	10,00

Допълнителни разходи за поддържане на ландшафтни елементи	20	лв/ха	50,00
Компенсаторно плащане за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура в земеделски земи	$21=18*19+20$	лв/ха	560,00
	$22=21/1,9558$	евро/ха	286,33